

CONGRÉS DE CONVIVÈNCIA A LA CIUTAT

Memorial Xavier Aluja

Lleida, 26 - 28 de març de 2015

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

← Imatge cedida per
Pere Culleré i Ruciero

Segueix-nos:

 facebook.com/ccciutat

 [@ccciutat](https://twitter.com/ccciutat)

Comparteix:

#9ccciutat

La ciutat és el marc on s'aprèn el veritable exercici de la ciutadania: s'aprèn i s'experimenta amb la família, amb els veïns, a la feina, a l'escola, a la ciutat, i sempre a través de l'exercici diari dels nostres drets i llibertats. La ciutat ha de ser el marc on els ciutadans i les ciutadanes trobin garantits els drets fonamentals i les llibertats públiques reconegudes en la Declaració Universal dels Drets Humans, en la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat i en la resta de la legislació vigent (...)

La Carta de la Ciutadania de Lleida s'ha desenvolupat com un pacte cívic que reforci l'exercici d'una ciutadania lliure, crítica i participativa en la vida democràtica, amb la implicació en la cultura pròpia i el respecte a la diversitat, amb drets, amb deures i amb els compromisos de la Paeria, i en base als àmbits que recull la pròpia Carta: l'econòmic i social, el de la cultura i el lleure, el del medi ambient, el de la seguretat i el de la informació. Un pacte cívic amb vocació de fomentar el sentiment d'estima vers la ciutat i de bastir els fonaments d'un projecte comú. La Carta vol ser una eina de divulgació pedagògica i de promoció i defensa dels drets, deures i compromisos que fonamenten la convivència i la cohesió social, origen i futur de les ciutats.

PREÀMBUL DE LA CARTA DE LA CIUTADANIA DE LLEIDA

El Congrés de Convivència a la Ciutat es converteix un any més en espai de debat per a la ciutat de Lleida. Enguany, en la seva novena edició reprenem el compromís amb la reflexió entorn dels diversos àmbits de la Carta de la Ciutadania de Lleida, i concentrem l'atenció en la voluntat d'aprofundir en els debats d'actualitat sobre democràcia i societat. És per això que aquest 9è Congrés vol contribuir a l'anàlisi divulgativa de la Transició política espanyola a Catalunya.

L'Ajuntament de Lleida, fins ara i a través de les anteriors edicions d'aquesta jornada, ha treballat i debatut sobre temes tan diversos com la qüestió dels drets i deures de la ciutadania, els drets emergents, l'economia i les polítiques socials o els reptes de la societat del coneixement; tots ells, àmbits que formen part del dret a la ciutat.

Aquest any, però, el congrés planteja una proposta un tant diferent, ja que es dedica a la Transició política. Paral·lelament al projecte "Transició democràtica a Lleida" que promou l'Ajuntament de Lleida, es pretén mostrar els esdeveniments ocorreguts a la ciutat, protagonitzats pels ciutadans que posaren en relleu la situació social, política, econòmica, laboral i cultural del moment. El Congrés, per tant, des d'una vessant analítica i des de la perspectiva reflexiva, aportarà una dimensió historiogràfica i social al seguit d'actes d'enguany dedicats a la Transició.

Àngel Ros i Domingo

Alcalde de Lleida

Presentació

El 20 de novembre de 1975 morí Franco, dos dies després Juan Carlos de Borbón assumí el poder jurant el càrrec de rei d'Espanya davant les Corts. Però el cert és que ni el règim franquista havia acabat aquell novembre del 75, ni l'oposició havia deixat de treballar per a la recuperació de les llibertats. Els temps següents foren anys d'agitació social i d'incertesa. La transició política que es va esdevenir va dur al règim a una sortida de pacte intern del franquisme, amb la substitució d'Arias Navarro per Adolfo Suárez i amb la promoció d'una llei per a la reforma política davant de la creixent organització de les forces polítiques opositores.

Molts recordaran les negociacions a partir de 1977 entre el règim i l'oposició per a l'amnistia, el dret d'associació política, la legalització de partits i la regularització del sistema electoral, enmig d'un clima de fort debat polític i ideològic, en el qual la qüestió autonòmica fou fonamental, i que culminà en l'aprovació de la Constitució espanyola de 1978 i en les primeres eleccions en règim constitucional, de 1979. A Catalunya la important mobilització política i social accelerarà el procés de restabliment de la Generalitat, el nomenament del govern provisional de Tarradellas i la constitució d'una comissió encarregada de redactar el projecte de l'Estatut —aprovat l'any 1979—, i les primeres eleccions al Parlament de Catalunya, el 1980.

Aquest 2015 serà un any especialment significatiu per a la reflexió política i intel·lectual sobre la Transició política espanyola. 40 anys després de la mort de Franco, la Transició continua sent una qüestió de rellevància en la reflexió i els reptes polítics de la nostra societat. D'una banda, per la transcendència històrica de l'efemèride, i de altra, pels debats polítics actuals sobre la necessitat de renovar o superar un pacte polític les conseqüències del qual han suscitat posicionaments ben diversos. A Catalunya, a més a més, els reptes sobiranistes han afegit complexitat a la revisió històrica de la Transició i al debat sobre el model de l'Estat.

El procés de la Transició ha estat àmpliament resseguit per la historiografia contemporània, però a dia d'avui en destaquen dues línies interpretatives que ens continuen interpel·lant: d'una banda, la idea que la transició va servir per construir un règim democràtic d'equilibri enfront les circumstàncies extremadament sensibles i vulnerables en què ens trobàvem. De l'altra, la idea que la Transició esdevingué una renúncia als principis polítics de ruptura pels quals l'antifranquisme havia estat lluitant des de 1939. D'aquestes dues perspectives i trajectòries en deriven apostes polítiques diferenciades que són repte de futur per al conjunt de l'Estat espanyol: el debat sobre la reforma constitucional, l'obertura d'un procés constituent renovador per a un sistema polític cada cop més deslegitimats i —més encara, en el cas català— per la possibilitat de ruptura amb l'Estat.

El 9è Congrés de Convivència a la Ciutat ha de permetre emmarcar aquests debats també des de la perspectiva global dels moviments polítics, socials, veïnals i les iniciatives civils que amb desig renovador i actiu van protagonitzar uns anys de canvi significatius per a la ciutat de Lleida i per al país. Pel que fa a la Transició democràtica a Lleida, l'exposició que ha obert al febrer del 2015 recull el testimoni local de la memòria col·lectiva de la ciutat. I en aquest cas, en la novena edició del congrés, hem cregut interessant construir un marc col·laboratiu entre l'espai divulgatiu que pretén ser el Congrés de Convivència a la Ciutat, i l'espai acadèmic historiogràfic de la Universitat de Lleida. De ben segur que aproximar-nos al debat de la Transició des d'aquesta doble perspectiva permetrà enriquir-nos amb l'aprofundiment d'un relat plural sobre la memòria històrica del país i amb la mirada oberta cap als reptes de futur de la nostra societat.

Programa

La Transició democràtica a debat

DIJOUS 26 DE MARÇ

SALÓ DE PLENS DE LA PAERIA

Inauguració i benvinguda

19.00

Sr. Àngel Ros i Domingo

Alcalde de Lleida

Sr. Roberto Fernández Díaz

Rector de la Universitat de Lleida

Sra. Maria Rosa Ball i Papiol

Regidora de Drets Civils, Cooperació i Igualtat
de l'Ajuntament de Lleida

Conferència inaugural

La societat civil i l'obra
política de la Transició

Sr. Manuel Campo Vidal

Periodista

— *Presenta*

Sr. Àngel Ros i Domingo

Alcalde de Lleida

DIVENDRES 27 DE MARÇ

SALÓ VÍCTOR SIURANA DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

09.00

Acreditacions

09:15

Benvinguda i obertura

Sr. Roberto Fernández Díaz

Rector de la Universitat de Lleida

Sr. Àngel Ros i Domingo

Alcalde de Lleida

09.30

Conferència d'obertura

La Transició política i els seus contextos

Sr. Manuel Lladonosa i Vall-llebrera

Historiador especialitzat en moviment obrer i catalanisme

—*Presenta*

Sr. Roberto Fernández Díaz

Rector de la Universitat de Lleida

Taula 1:

El paper de Catalunya a la Transició

10:15

La crisi del franquisme i la construcció de la democràcia

Sra. Carme Molinero i Ruiz

Historiadora especialitzada en el Franquisme
i la Transició a la democràcia

Sr. Pere Ysàs i Solanes

Historiador especialitzat en el Franquisme
i la Transició a la democràcia

— *Presenta*

Sr. Manuel López Esteve

Historiador i professor de la Universitat de Lleida

Pausa cafè

11:45

Taula 2:

La Transició al territori

12:15

La Transició en els àmbits de govern territorials: ajuntaments, diputacions i governs civils

Sr. Martí Marin Corbera

Historiador especialitzat en poder
i govern territorial en el període franquista

La Transició a Lleida: processos d'alliberament versus llibertat vigilada

Sra. Antonieta Jarne i Modol

Historiadora especialitzada en antifranquisme
i Transició a Lleida

— *Presenta*

Sr. Jaume Barrull Pelegrí

Historiador i professor emèrit de la Universitat de Lleida

14:00

Pausa dinar

16:00

Visita guiada

Visita oberta i guiada a l'exposició "Transició democràtica a Lleida"

a càrrec de **Josep M. Llop Torné**

Coordinador de l'exposició

Centre d'Art la Panera (Pl. de la Panera, 2)

17:00

Taula 3:

Moviments socials i memòria històrica

L'extensió de la cultura
de la protesta.
Moviments socials
i canvi polític

Sr. Xavier Domènech Sampere

Historiador especialitzat en moviments socials

La glòria perpètua: relat i consagració de la Transició política

Sra. Marta Rovira i Martínez

Sociòloga especialitzada en memòria històrica

— *Presenta*

Sra. Conxita Mir i Curcó

Historiadora i professora de la Universitat de Lleida

Taula 4:

Les posicions de la Transició

19:00

Experiències de la Transició

Sra. Isabel-Clara Simó i Monllor

Esriptora

Sr. Joaquim Ferrer i Roca

Polític i historiador, president de la Fundació CatDem

Sr. August Gil Matamala

Advocat i president de l'Associació d'Advocats
Europeus Demòcrates

Sr. José Antonio González Casanova

Advocat, polític i escriptor

— *Presenta*

Sr. Joan Cal Sánchez

Director del diari Segre

DISSABTE 28 DE MARÇ

LA CANONJA DE LA SEU VELLA

11:00

Benvinguda

Sr. Josep Tort i Bardolet

Director del Consorci del Turó de la Seu Vella

Sra. Maria Rosa Ball i Papiol

Regidora de Drets Civils, Cooperació i Igualtat
de l'Ajuntament de Lleida

Conferència de clausura

Condicions objectives de la Transició

Sr. Jordi Amat Fusté

Escriptor i filòleg

—*Presenta*

Sr. Fèlix Larrosa i Piqué

5è Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Lleida

Conclusions i clausura

12:30

Sr. Josep Tort i Bardolet

Director del Consorci del Turó de la Seu Vella

Sra. Maria Rosa Ball i Papiol

Regidora de Drets Civils, Cooperació i Igualtat
de l'Ajuntament de Lleida

Visita guiada

13:00

Visita oberta al conjunt monumental del Turó de la Seu Vella

a càrrec del Consorci del Turó de la Seu Vella

Inscripcions

Inscripció gratuïta

Caldrà efectuar-la del **9 al 24 de març del 2015**. Tancament de la inscripció el dia 24 de març a les 13h. *Places limitades*

Es lliurarà certificat d'assistència només en cas d'haver-lo sol·licitat en el moment de la inscripció i sempre que l'assistència quedi justificada a través dels controls a la sala.

Com fer-la

En línia. Cal omplir el formulari d'inscripció a través de Tràmits - Seu Electrònica de la web de la Paeria accedint a l'adreça: **www.paeria.cat/seu**

Per més informació

Podeu consultar la pàgina web: **paeria.cat**

Podeu contactar amb la *Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Igualtat* al **973 700 457** i **dretscivils@paeria.cat**
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 9h a 14h
Lloc: Plaça l'Ereta 8, 3a planta

Allotjament

Si necessiteu allotjar-vos a la ciutat, podeu consultar el següent enllaç de Turisme de Lleida:
www.turismedelleida.cat/on-dormir

Informació

Lloc de realització

Saló de plens de l'Ajuntament de Lleida (A, Pl. Paeria 11), **Sala Víctor Siurana** - Universitat de Lleida (B, Plaça Víctor Siurana, 1) i **La Canonja** de la Seu Vella (C, Turó de la Seu Vella)

Accés

<http://www.paeria.cat/novesliniesbus/autobusos-setembre-2014.pdf>

Ascensor des de Plaça Sant Joan fins a la Seu Vella

Amb el suport de

Ho organitza

Ajuntament de Lleida

Secretaria executiva
de l'organització

ferreteria

DE
ANNI

GUANYEM LA

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida